T.C.
D A N I Ş T A Y
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No:2022/3756
Karar No:2022/4564

TEMYİZ EDEN (DAVACI) **:** ... Servis İşletmeciliği Turizm Otomotiv Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi
VEKİLİ **:** Av. ...

KARŞI TARAF (DAVALI) **:** ... Genel Müdürlüğü
VEKİLİ **:** Av. ...

İSTEMİN_KONUSU **:** ... İdare Mahkemesi'nin ... tarih ve E:..., K:... sayılı kararının temyizen incelenerek bozulması istenilmektedir.

YARGILAMA SÜRECİ **:**

Dava konusu istem: Eskişehir Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü'nce ... tarihinde gerçekleştirilen ... ihale kayıt numaralı "01/03/2022-28/02/2023 Tarihleri Arası Personel Taşıma Hizmet Alım İşi" ihalesi uyarınca akdedilen sözleşmenin feshedilmesi ve kesin teminatının irat kaydedilmesine ilişkin ... tarih ve ... sayılı işlemin iptali istenilmiştir.

İlk Derece Mahkemesi kararının özeti: ... İdare Mahkemesi'nce verilen kararda; uyuşmazlık konusu ihalenin teknik şartnamesinde personel taşımacılığında kullanılacak araçların en az 2015 model olacağının belirtildiği, ... plaka sayılı araca ilişkin belgelerde aracın model yılı değiştirilerek sahte belge üretildiği, davacı tarafından bu belgelerde sahtecilik yapıldığına ilişkin kesin bir delil bulunmamaktaysa da, bu belgelerin davacı şirket tarafından davalı idareye ibraz edilmek suretiyle kullanıldığı, davalı idareye ibraz edilecek olan evrakın denetim sorumluluğunun davacıda olduğu, dava dışı ... tarafından belgede sahteciliğin kendisi tarafından yapıldığının ikrar edildiği, ancak anılan şahsın davacı şirketin ... plaka sayılı araca ilişkin olarak imzalamış olduğu Araç Hizmet Sözleşmesi'nin tarafı olmadığı, anılan sözleşmenin tarafının dava dışı ... isimli şahıs olduğu, davacı tarafından sözleşmenin imzalanmasından sonra sahte belge kullanılmak suretiyle 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'nun 25. maddesinde yer alan yasaklı davranış ve fiilde bulunulduğu; bu itibarla, aynı Kanun'un 26. maddesi uyarınca sözleşmenin tek taraflı olarak feshedilerek, kesin teminatın irat kaydedilmesine ilişkin dava konusu işlemde hukuka aykırılık bulunmadığı sonucuna varılmıştır.

Belirtilen gerekçelerle, dava konusu işlem hukuka uygun bulunarak davanın reddine karar verilmiştir.

TEMYİZ EDENİN İDDİALARI **: Davacı tarafından,** araçların mülkiyetinin yükleniciye ait olmasının aranmadığı, alt yüklenici ile işin ifasının sözleşmeye aykırı olmadığı, sahteciliğin başkası tarafından yapıldığı, davalı idarenin kontrol görevini gereğince yerine getirmediği, gerekli belgelerin zamanında idareye teslim edildiği, uyuşmazlık konusu belgelerin idare tarafından incelenerek onaylandığı, belgenin sahte olup olmadığının araştırılması gerektiği, belgenin haberleşme uygulaması üzerinden sunulması nedeniyle kontrol imkânı olmadığı, davalı idarenin hizmet kusurunun bulunduğu, diğer eksikliklerin verilen sürede düzeltildiği,

aracın işleteninin dava dışı ... olduğu ileri sürülmektedir.

KARŞI TARAFIN SAVUNMASI : Davalı idare tarafından savunma verilmemiştir.

DANIŞTAY TETKİK HÂKİMİ ...'IN DÜŞÜNCESİ : Temyiz isteminin kabulü ile hukuka aykırı Mahkeme kararının bozulması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Onüçüncü Dairesi'nce, Tetkik Hâkiminin açıklamaları dinlendikten ve dosyadaki belgeler incelendikten sonra, dosya tekemmül ettiğinden yürütmenin durdurulması istemi hakkında ayrıca bir karar verilmeksizin gereği görüşüldü:

İNCELEME VE GEREKÇE:

USUL YÖNÜNDEN:

MADDİ OLAY :

Eskişehir Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü'nce ... tarihinde ... ihale kayıt numaralı "01/03/2022-28/02/2023 Tarihleri Arası Personel Taşıma Hizmet Alım İşi" ihalesi gerçekleştirilmiş, ihale davacının uhdesinde kalmıştır. Davacı ile davalı idare arasında 11/03/2022 tarihinde sözleşme akdedilmiştir. Dava dışı isteklinin 23/06/2022 tarihli dilekçesi üzerine başlatılan inceleme sonucunda davacı tarafından sunulan ... plaka numaralı aracın ruhsatında değişiklik yapıldığının ortaya çıkması üzerine akdedilen sözleşmenin feshedilmesi ve kesin teminatının irat kaydedilmesine yönelik işlem tesis edilmiş, anılan işlemin iptali istemiyle bakılan dava açılmıştır.

İLGİLİ MEVZUAT:

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2. maddesinin 1. fıkrasında, "İdarî dava türleri şunlardır: a) İdarî işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlâl edenler tarafından açılan iptal davaları, b) İdarî eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları, c) Tahkim yolu öngörülen imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerden doğan uyuşmazlıklar hariç, kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi için yapılan her türlü idarî sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyuşmazlıklara ilişkin davalar" kuralına yer verilmiş; **3. maddesinde,** idarî davaların, Danıştay, idare mahkemesi ve vergi mahkemesi başkanlıklarına hitaben yazılmış imzalı dilekçelerle açılacağı, dilekçelerde, tarafların ve varsa vekillerinin veya temsilcilerinin ad ve soyadları veya unvanları ve adreslerinin, davanın konusu ve sebepleri ile dayandığı delillerin, davaya konu olan idarî işlemin yazılı bildirim tarihinin, tam yargı davalarında uyuşmazlık konusu miktarın gösterileceği, dava dilekçelerinin ve bunlara ekli evrakın örneklerinin karşı taraf sayısından bir fazla olacağı; **14. maddesinin 3. fıkrasında,** dava dilekçelerinin, görev ve yetki, idarî merci tecavüzü, ehliyet,

idarî davaya konu olacak kesin ve yürütülmesi gereken bir işlem olup olmadığı, süre aşımı, husumet, 3. ve 5. maddelere uygun olup olmadıkları yönlerinden sırasıyla inceleneceği; **15. maddesinin 1. fıkrasının (a) bendinde,** 14. maddenin 3/a bendine göre adlî yargının görevli olduğu konularda açılan davaların reddedileceği kurala bağlanmış; **20/A. maddesinin 2. fıkrasının (i) bendinde,** "Danıştay evrak üzerinde yaptığı inceleme sonunda, maddi vakıalar hakkında edinilen bilgiyi yeterli görürse veya temyiz sadece hukuki noktalara ilişkin ise yahut temyiz olunan karardaki maddi yanlışlıkların düzeltilmesi mümkün ise işin esası hakkında karar verir. Aksi hâlde gerekli inceleme ve tahkikatı kendisi yaparak esas hakkında yeniden karar verir. Ancak, ilk inceleme üzerine verilen kararlara karşı yapılan temyizi haklı bulduğu hâllerde kararı bozmakla birlikte dosyayı geri gönderir. Temyiz üzerine verilen kararlar kesindir." kurallarına yer verilmiştir.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 4. maddesinde, "Bu Kanun'un uygulanmasında; (...) Bu Kanun'da yazılı usul ve şartlarla mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinin istekliler arasından seçilecek birisi üzerine bırakıldığını gösteren ve ihale yetkilisinin onayını müteakip sözleşmenin imzalanması ile tamamlanan işlemleri, (...) ifade eder." kuralına yer verilmiştir.

2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nun 4. maddesinde, "Bu Kanun'un uygulanmasında: (...) İhale: Bu Kanunda yazılı usul ve şartlarla, işin istekliler arasından seçilecek birisi üzerine bırakıldığını gösteren ve yetkili mercilerin onayı ile tamamlanan sözleşmeden önceki işlemleri, (...) ifade eder." kuralına yer verilmiştir.

4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'nun 25. maddesinde, "Sözleşmenin uygulanması sırasında aşağıda belirtilen fiil veya davranışlarda bulunmak yasaktır: a) Hile, vaat, tehdit, nüfuz kullanma, çıkar sağlama, anlaşma, irtikap, rüşvet suretiyle veya başka yollarla sözleşmeye ilişkin işlemlere fesat karıştırmak veya buna teşebbüs etmek. b) Sahte belge düzenlemek, kullanmak veya bunlara teşebbüs etmek. c) Sözleşme konusu işin yapılması veya teslimi sırasında hileli malzeme, araç veya usuller kullanmak, fen ve sanat kurallarına aykırı, eksik, hatalı veya kusurlu imalat yapmak. d) Taahhüdünü yerine getirirken idareye zarar vermek. e) Bilgi ve deneyimini idarenin zararına kullanmak veya 29 uncu madde hükümlerine aykırı hareket etmek. f) Mücbir sebepler dışında, ihale dokümanı ve sözleşme hükümlerine uygun olarak taahhüdünü yerine getirmemek. g) Sözleşmenin 16 ncı madde hükmüne aykırı olarak devredilmesi veya devir alınması." kuralına yer verilmiştir.

İhaleye ait Teknik Şartname'nin 6. maddesinde, "Yüklenici hizmette kullanılacak servis araçlarının plaka numaralarını, ruhsat belgelerini, şoförlerin kimlik ve ehliyet fotokopilerini, ticari araç kullanım belgelerini (Psiko Teknik ve kullanacakları aracın niteliğine uygun SRC belgeleri vb..) savcılıktan alacakları iyi hal kağıtlarını, ikametgah belgesini sözleşme yapıldıktan itibaren en son göreve fiilen başlanacağı güne kadar idareye bir yazı ekinde vermek zorundadır. Ayrıca mülkiyeti yükleniciye ait olmayan her bir aracın sahibi ile yüklenici arasında ihale konusu personel taşıma işine ilişkin olarak yazılı sözleşme yapılması ve bu sözleşmenin işe başlama tarihinden önce idareye sunulması zorunludur. Servis

araçlarının veya kullanıcıların değiştirilmesi idarenin haberi olmadan gerçekleştirilmeyecektir. Değiştirilmesinde zaruret bulunan araçların 3 gün önceden idareye bilgi verilerek idarenin onayına müteakip şartnameye uygun araçlarla değişim yapılacaktır. Değişim yapılan araçlar ve sürücüler ile ilgili bu şartnamenin 4. ve 6. maddelerine uygun bildirimler yüklenici tarafından yapılacaktır." düzenlemesi yer almıştır.

İhale Sözleşmesinin 26. 1/b maddesinde, "Sözleşmenin uygulanması sırasında yüklenicinin 4735 sayılı Kanun'un 25. maddesinde belirtilen yasak fiil ve davranışlarda bulunduğunun tespit edilmesi, hâllerinde ayrıca protesto çekmeye gerek kalmaksızın kesin teminat ve varsa ek kesin teminatlar gelir kaydedilir ve sözleşme feshedilerek hesabı genel hükümlere göre tasfiye edilir." düzenlemesine yer verilmiştir.

HUKUKİ DEĞERLENDİRME:

İhale mevzuatı çerçevesinde ihale aşamasında tesis edilen işlemlerden doğan uyuşmazlıkların idarî yargı yerlerince, ihale safhası tamamlanıp taraflar arasında sözleşme imzalandıktan sonra ortaya çıkan ve sözleşme hükümlerinin uygulanmasından kaynaklanan uyuşmazlıkların ise adlî yargı yerlerinde görülmesi gerekmektedir.

İhaleye teklif verilirken sunulan belgelerin sahte olduğunun sözleşme imzalandıktan sonra fark edilmesi hâlinde sözleşmenin 4735 sayılı Kanun'un 21. maddesi uyarınca feshedilerek kesin teminatın irat kaydedileceği ve bu işleme karşı açılan davanın idarî yargı mercilerince çözümleneceği açık olmakla birlikte somut olayda sahte olduğu ileri sürülen ruhsat ve eklerinin teklifle birlikte sunulmadığı, sözleşme imzalandıktan sonra borcun ifası aşamasında sunulduğu, bunun üzerine idare tarafından Sözleşmenin 26. maddesi uyarınca dava konusu işlemin tesis edildiği anlaşılmaktadır.

Bu itibarla, ihtilafın, ihale sürecine ilişkin hususlardan kaynaklanmadığı, ihale gerçekleştikten ve sözleşme imzalandıktan sonra, sözleşmeden doğan borcun ifası aşamasında meydana gelen olaylar üzerine sözleşme hükmüne dayanılarak tesis edilen işlemden kaynaklandığı anlaşıldığından, davanın görüm ve çözümünde adlî yargı mercilerinin görevli olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Öte yandan, Dairemizce gerçekleştirilen temyiz incelemesi sonucunda, dava konusu işlemin kaynağı ve hukukî niteliği birlikte değerlendirildiğinde ihtilafın ihale işlemlerinden kaynaklanmadığı sonucuna varıldığından, genel yargılama usûlü uygulanarak davanın görev yönünden reddine karar verilmesi gerekirken, adlî yargının görevli olduğu ihtilafla ilgili olarak ivedi yargılama usûlü uygulanarak davanın esası hakkında karar verilmesinde usûl hükümlerine uygunluk bulunmamaktadır.

KARAR SONUCU :

Açıklanan nedenlerle;

1. Davacının temyiz isteminin kabulüne;

2. 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 49. maddesi uyarınca ... İdare

T.C.
D A N I Ş T A Y
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No:2022/3756
Karar No:2022/4564

Mahkemesi'nin ... tarih ve E:..., K:... sayılı kararının **BOZULMASINA,**

3. Kullanılmayan ...-TL yürütmeyi durdurma harcının istemi hâlinde davacıya iadesine,

4. Yeniden bir karar verilmek üzere dosyanın ... İdare Mahkemesi'ne gönderilmesine,

5. 2577 sayılı Kanun'un 20/A maddesinin ikinci fıkrasının (i) bendi uyarınca kesin olarak (karar düzeltme yolu kapalı olmak üzere), 01/12/2022 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.